

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid

datum 2 juli 2026

Betreffende wetsvoorstel:

36.731

Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1069 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie')

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 2 juli 2026 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: PRO, SP, 50PLUS, D66, Volt, PvdD, CDA, DENK, VVD, SGP, ChristenUnie, BBB en Lid Keijzer.

Tegen: Groep Markuszower, FVD, JA21 en PVV.

Aangenomen amendement

Invoeging onderdeel Aa

8 (Sneller en Abdi) over het in het ongelijk gestelde partij veroordelen in de volledige kosten

SLAPP-zaken worden in belangrijke mate effectief doordat gedaagden ook bij winst een groot deel van hun juridische kosten niet vergoed krijgen. De angst van hoge, niet-verhaalbare kosten leidt tot zelfcensuur, terugtrekking van publicaties en het vermijden van maatschappelijk relevante onderzoeken. Uit onderzoek onder Nederlandse journalisten blijkt dat deze financiële dreiging één van de meest voorkomende factoren is die tot zelfcensuur leidt.¹

De Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie') (anti-SLAPP richtlijn) gaat om die reden uit van een verplichting tot volledige kostenvergoeding wanneer sprake is van kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht gericht op publieke participatie. Het wetsvoorstel laat de bestaande ruime rechterlijke beoordelingsruimte in stand, waarbij volledige vergoeding in de praktijk zelden wordt toegekend. In SLAPP-zaken werkt deze terughoudendheid averechts: zelfs wanneer de vordering (grotendeels) ongegrond blijkt, blijft de wederpartij vaak met aanzienlijke kosten achter. Het blijft in een dergelijke situatie lonend om een SLAPP in te zetten. Zeker in een situatie waarin een vordering deels gegrond wordt verklaard – wat bij SLAPPs regelmatig voorkomt omdat intimidatie en inhoudelijke claims door elkaar lopen – ontbreekt de garantie dat de wederpartij de kosten vergoed krijgt.

datum 2 juli 2026

blad 2

De memorie van toelichting werpt voorts onterecht een hogere drempel voor volledige kostenveroordeling op dan blijkt uit artikel 14 van de richtlijn. In de memorie van toelichting wordt erkend dat op basis van de huidige jurisprudentie, er voor volledige kostenvergoeding, sprake van moet zijn dat het aanspannen van de gerechtelijke procedure een onrechtmatige daad oplevert.¹ Hiervan kan alleen sprake zijn bij 'evident ongegronde vorderingen', van eisers die de onjuistheid daarvan kenden of moesten kennen. Dit kader levert een te nauwe definitie van SLAPPs op, en richt zich alleen op de *manifestly unfounded* procedures, terwijl deze waarborg ook bedoeld moet zijn voor *abusive* procedures volgens artikel 14. Het is belangrijk dat het wetsvoorstel een goedwerkende waarborg bevat, zoals beoogd in de richtlijn, gezien het vaak grote gat tussen de toegekende forfaitaire tarieven en de reële kosten (inclusief de tijdsinvestering van de betrokken SLAPP-doelwitten).²

De Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht stelt daarbij dan ook terecht dat het uitgangspunt van het Nederlandse burgerlijke procesrecht is dat een proceskostenveroordeling niet de volledige proceskosten dekt, en dat voor het toekennen van de volledige kosten niet alleen sprake moet zijn van misbruik van het procesrecht, maar daarbij ook aantoonbaar moet zijn dat er sprake is geweest van kwader trouw, zodat een onrechtmatige daad tot stand komt. Hoewel de Adviescommissie het aannemelijk acht dat de kwader trouw blijkt uit het hier bedoelde misbruik van procesrecht, levert dat een kwetsbaarheid op in de implementatie van de richtlijn. Het genoemde uitgangspunt in het Nederlandse burgerlijke procesrecht komt niet overeen met de bedoeling en formulering van artikel 14, eerste lid, van de richtlijn, dat alleen het misbruik van procesrecht gericht tegen publieke participatie vereist, en niet ook een onrechtmatige daad. Dit onderschrijft andermaal de hierboven genoemde bezwaren jegens de onderbouwing in de memorie van toelichting.

Ook blijkt uit recente jurisprudentie³ dat rechters in de richtlijn de lezing van de regering, uiteengezet in de memorie van toelichting, alsmede die van de adviescommissie burgerlijk procesrecht, niet delen wat betreft het al volstaan van het geldend recht. Dat blijkt bijvoorbeeld uit *Greenpeace vs. Energy Transfer*, uitspraak op datum 03-06-2026. In de uitspraak concludeert de rechtbank: '*de SLAPP Richtlijn in deze zaak geen toepassing kan vinden en ook niet via richtlijnconforme interpretatie een rol kan spelen, terwijl evenmin kan worden aangenomen dat artikel 17 van de SLAPP Richtlijn al geldend recht is in Nederland*'. De uitspraak is, als een van de eerste procedures waarin expliciet een beroep gedaan is op een artikel uit de richtlijn, een duidelijk signaal dat de lezing dat het geldende recht volstaat, niet klopt. Het is, gezien de analoge redenering met betrekking tot de andere onderdelen (zoals vroegtijdige afwijzing) uit de memorie van toelichting, aannemelijk dat een vergelijkbare redenering zal volgen met betrekking tot de andere onderdelen van de richtlijn, hetgeen zorgen oproept over toekomstige procedures en een eventuele toekomstige beoordeling in Luxemburg.

Voorts betreffen verreweg de meeste SLAPP-procedures of dreigementen die nu al spelen in Nederland, nationale kwesties. Dit is in heel Europa het geval (volgens data van CASE is slechts 8.5% van de zaken grensoverschrijdend)⁴. De Europese Commissie en de Raad van Europa moedigen, zoals het kabinet onderschrijft in de MvT, lidstaten daarom aan om SLAPP-waarborgen ook op puur nationale casussen van toepassing te laten zijn. In navolging daarvan hebben onder andere Frankrijk, België, en Polen in de implementatiewetten gekozen voor nationale toepassing van SLAPP-waarborgen. Zonder nationale toepassing dreigen de nieuwe waarborgen niet alleen doel te missen, maar kan

¹ Kamerstukken II 2024/25, 36731, nr. 3, pag. 20.

² "Een onderschat probleem: disproportionele druk op de Nederlandse journalistiek" – Free Press Unlimited | via <https://www.freepressunlimited.org/sites/default/files/documents/Een%20onderschat%20probleem%20C%20disproportionele%20juridische%20druk%20op%20de%20Nederlandse%20journalistiek.pdf>

³ Rb. Amsterdam 3 juni 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461.

⁴ Coalition Against SLAPPs in Europe (CASE), 2025 Report 'Democracy in the Dock', p. 20, via <https://www.the-case.eu/wp-content/uploads/2026/01/CASE-2025-Report-layoutted-vf.pdf>

datum 2 juli 2026

blad 3

er ook een ongelijke rechtspositie ontstaan bij gelijke gevallen (waarbij het enige verschil het grensoverschrijdende karakter is). Dat staat op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel. Bovendien ontstaat, nu meerdere Europese (buur)landen wél voor nationale toepassing kiezen, het risico dat Nederland een extra aantrekkelijke jurisdictie wordt voor partijen die SLAPP-zaken initiëren. Tot slot duidt recente rechtspraak er niet op dat, zoals het kabinet veronderstelt, het geldende recht ook in nationale gevallen tot toepassing van de waarborgen uit de richtlijn kan leiden. Zo stelde de rechter recent in een zaak waarin beroep werd gedaan op richtlijnconforme interpretatie⁵: *De richtlijn is nog niet (voldoende) omgezet in Nederlandse wetgeving en is bovendien alleen van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen. Niet gesteld of gebleken is dat deze zaak grensoverschrijdende gevolgen heeft.*

Dit amendement introduceert een duidelijke wettelijke plicht tot volledige kostenvergoeding in SLAPP-zaken, tenzij de redelijkheid en billijkheid zich daartegen verzet. Zo wordt het gat tussen toegekende forfaitaire tarieven en de reële kosten gedicht. Ook is daarmee de misbruikende eiser die het financiële risico draagt, niet degene die zich verzet tegen juridische intimidatie. Voorts voorzien de indieners bij dit amendement de grootste preventieve werking van het wetsvoorstel, omdat de dreigende kosten van een SLAPP-procedure het vaakst genoemd worden als reden om (delen van) publicaties te schrappen.

Aangenomen. Voor: PRO, SP, 50PLUS, D66, Volt, PvdD, CDA, DENK, VVD, SGP, ChristenUnie, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower en FVD.

Ingetrokken amendementen

Invoeging onderdeel Aa Artikel 224b

7 (Sneller en Abdi) over het in een zo vroeg mogelijk stadium afdoen van SLAPP-zaken

De bestaande mogelijkheden binnen het Nederlandse procesrecht bieden onvoldoende bescherming tegen "strategic lawsuits against public participation" (SLAPPs). De anti-SLAPP-richtlijn schrijft voor dat lidstaten een effectief mechanisme moeten invoeren waarmee kennelijk ongegronde vorderingen (*manifestly unfounded proceedings*) in een zo vroeg mogelijk stadium kunnen worden afgedaan, na passend onderzoek door de rechter (artikel 6, eerste lid, sub b en artikel 11 van de Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie') (hierna: de richtlijn). Daarbij geldt dat in het kader van het passend onderzoek, de rechter partijen in ieder geval in de gelegenheid stelt te worden gehoord indien dit noodzakelijk is. Daarnaast willen indieners met dit amendement zorgen dat deze waarborg ook beschikbaar wordt voor SLAPP-zaken die misbruik van procesrecht maken (*abusive proceedings*).

Hoewel de regering stelt dat het huidige instrumentarium – zoals misbruik van procesbevoegdheid (artikel 3:13 van het Burgerlijk Wetboek (BW)), het belang vereist (artikel 3:303 van het BW) of het aanhangig maken van incidenten – volstaat, blijkt uit zowel de praktijk als de juridische analyse dat deze voorzieningen de waarborgen van de richtlijn niet kunnen vervangen.^{6,7,8,9,10} Zo hanteren rechters bij artikel 3:303 BW een terughoudende toetsing en wordt in beginsel aangenomen dat de eiser belang heeft, terwijl de bewijslast om dit te weerleggen bij het SLAPP-doelwit ligt. Ook bij een beroep op artikel

⁵ Rb. Gelderland 1 september 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:7700.

⁶ Rb. Rotterdam, 20 september 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:7218.

⁷ Hof 's Gravenhage, 21 juli 2009, ECLI:NL:GHSGR:2009:BJ3772.

⁸ Rb. 's Gravenhage, 14 april 2010, ECLI:NL:RBSGR:2010:BM6583.

⁹ Hof Den Haag, 23 januari 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:30.

¹⁰ Hoge Raad, 5 oktober 2012, ECLI:NL:PHR:2012:BY1532.

datum 2 juli 2026

blad 4

3:13 van het BW rust de bewijslast op het doelwit, dat dan moet aantonen dat de eiser de vordering heeft ingesteld met de intentie om publieke participatie te beperken.

Daarmee stroken deze bestaande rechtsmiddelen niet met de systematiek van de richtlijn, die juist voorschrijft dat de eiser moet aantonen dat de vordering (in ieder geval) niet kennelijk ongegrond is of dat de eiser geen misbruik maakt van procesrecht. Ook een beroep op kort geding of voorlopige voorzieningen biedt geen effectieve oplossing: deze procedures verhogen de kosten en beëindigen de hoofdzaak niet, ook omdat uitspraken in de bodemprocedure (in dit geval het SLAPP-proces) voorrang hebben op uitspraken in het kort geding (artikel 257 van het Wetboek van Burgerlijk Rechtsvordering (Rv) – De beslissingen bij voorraad brengen geen nadeel toe aan de zaak ten principale).

Ook blijkt uit recente jurisprudentie¹¹ dat in de toepassing van de richtlijn rechters de lezing van de regering, uiteengezet in de memorie van toelichting, alsmede die van de adviescommissie burgerlijk procesrecht, niet delen wat betreft het al volstaan van het geldend recht. Dat blijkt bijvoorbeeld uit *Greenpeace vs. Energy Transfer*, uitspraak op datum 03-06-2026. In de uitspraak concludeert de rechtbank: 'de SLAPP Richtlijn in deze zaak geen toepassing kan vinden en ook niet via richtlijnconforme interpretatie een rol kan spelen, terwijl evenmin kan worden aangenomen dat artikel 17 van de SLAPP Richtlijn al geldend recht is in Nederland'. De uitspraak is, als een van de eerste procedures waarin expliciet een beroep gedaan is op een artikel uit de richtlijn, een duidelijk signaal dat de lezing dat het geldende recht volstaat, niet klopt. Het is, gezien de analoge redenering met betrekking tot de andere onderdelen (zoals vroegtijdige afwijzing) uit de memorie van toelichting, aannemelijk dat een vergelijkbare redenering zal volgen met betrekking tot de andere onderdelen van de richtlijn, hetgeen zorgen oproept over toekomstige procedures en een eventuele toekomstige beoordeling in Luxemburg.

Voorts betreffen verreweg de meeste SLAPP-procedures of dreigementen die nu al spelen in Nederland, nationale kwesties. Dit is in heel Europa het geval (volgens data van CASE is slechts 8.5% van de zaken grensoverschrijdend).¹² De Europese Commissie en de Raad van Europa moedigen, zoals het kabinet onderschrijft in de MvT, lidstaten daarom aan om SLAPP-waARBorgen ook op puur nationale casussen van toepassing te laten zijn. In navolging daarvan hebben onder andere Frankrijk, België, en Polen in de implementatiewetten gekozen voor nationale toepassing van SLAPP-waARBorgen. Zonder nationale toepassing dreigen de nieuwe waARBorgen niet alleen doel te missen, maar kan er ook een ongelijke rechtspositie ontstaan bij gelijke gevallen (waarbij het enige verschil het grensoverschrijdende karakter is). Dat staat op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel. Bovendien ontstaat, nu meerdere Europese (buur)landen wél voor nationale toepassing kiezen, het risico dat Nederland een extra aantrekkelijke jurisdictie wordt voor partijen die SLAPP-zaken initiëren. Tot slot duidt recente rechtspraak er niet op dat, zoals het kabinet veronderstelt, het geldende recht ook in nationale gevallen tot toepassing van de waARBorgen uit de richtlijn kan leiden. Zo stelde de rechter recent in een zaak waarin beroep werd gedaan op richtlijnconforme interpretatie¹³: *De richtlijn is nog niet (voldoende) omgezet in Nederlandse wetgeving en is bovendien alleen van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen. Niet gesteld of gebleken is dat deze zaak grensoverschrijdende gevolgen heeft.*

Daarnaast bepaalt de richtlijn dat lidstaten kunnen voorzien in ambtshalve vroegtijdige afwijzing (artikel 6, tweede lid). De memorie van toelichting verwijst hiervoor naar artikel 20 van het Rv, maar dit artikel ziet enkel op onredelijke vertraging en voorziet niet in een toegespitste wettelijke basis voor de ambtshalve toetsing van SLAPP-vorderingen Dit amendement voorziet daarmee in een oplossing van de tekortkomingen in het wetsvoorstel op het gebied van de vroegtijdige afwijzing: de behandeling vindt zo spoedig mogelijk plaats (tegen onnodige procesdruk voor SLAPP-doelwitten), en de rechter kan de vordering ook ambtshalve afwijzen (conform artikel 6, tweede lid, van de richtlijn). Het voorgestelde

¹¹ Rb. Amsterdam 3 juni 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461.

¹² Coalition Against SLAPPs in Europe (CASE), 2025 Report 'Democracy in the Dock', p. 20, via <https://www.the-case.eu/wp-content/uploads/2026/01/CASE-2025-Report-layoutted-vf.pdf>.

¹³ Rb. Gelderland 1 september 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:7700.

datum 2 juli 2026

blad 5

artikel 224b van het Rv wordt toegevoegd aan de tweede titel van het eerste boek van het Rv, waarmee die bepaling in beginsel is opgenomen voor de dagvaardingsprocedure. Van een SLAPP kan echter ook sprake zijn in een verzoekschriftprocedure. Ten aanzien van het eveneens alleen voor de dagvaardingsprocedure geschreven artikel 224 van het Rv heeft de Hoge Raad beslist dat dit van overeenkomstige toepassing is op een op geschilbeslechting gerichte verzoekschriftprocedure. Het in dit artikel bepaalde is eveneens van overeenkomstige toepassing in de verzoekschriftprocedure bedoeld in de derde titel en de vierde afdeling van de zevende titel (van het eerste boek), tenzij de aard van de zaak zich hiertegen verzet.

Ingetrokken.

Wijziging opschrift Invoeging artikel Ia

9 (Sneller en Abdi) over SLAPP-indicatoren die in de richtlijn genoemd worden

Journalisten, wetenschappers, fotografen, kunstenaars, mensenrechtenverdedigers – allen vervullen een essentiële rol in het functioneren van de democratische rechtsstaat. Niet alleen vormen zij een essentiële schakel tussen politiek en burgers maar ze fungeren ook als noodzakelijke waakhond die de overheid kan controleren en misstanden aan de kaak kan stellen. Wanneer burgers die op een dergelijke manier actief zijn in het publieke debat, worden geconfronteerd met strategische rechtszaken die primair zijn bedoeld om hen financieel en psychologisch onder druk te zetten, raakt dat niet alleen het individu, maar dan tast dat het maatschappelijk debat als geheel aan. Indieners zijn dan ook van mening dat deze journalisten, wetenschappers, fotografen, kunstenaars en mensenrechtenverdedigers volledige bescherming genieten. Zowel de Europese Commissie als de Raad voor Europa benadrukken ook dat lidstaten wettelijke handvaten moeten bieden om SLAPPs vroegtijdig te herkennen en effectief te bestrijden. Daartoe dient ook de Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie') (anti-SLAPP richtlijn) en de anti-SLAPP aanbevelingen van deze Europese organen, die met het wetsvoorstel omgezet wordt naar het Nederlands recht. Het huidige Nederlandse wetsvoorstel blijft echter achter.

Dit amendement ziet toe op de expliciete wettelijke verankering van de indicatoren die duiden op misbruik van procesrecht gericht tegen publieke participatie, via een verwijzing naar het betreffende artikel en lid in de Richtlijn. Die ontbreekt op dit moment in het wetsvoorstel. Het Nederlands recht biedt enkel het generieke artikel 3:13 van het Burgerlijk Wetboek (BW) over misbruik van bevoegdheid, waarvan de drempel in de praktijk aanzienlijk te hoog ligt. Een beroep op artikel 3:13 van het BW wordt in de geldende jurisprudentie vrijwel nooit toegekend en sluit niet goed aan bij de realiteit van SLAPP-zaken. Zo blijkt uit de Richtlijn en Aanbevelingen helder dat voor SLAPPs het geheel van rechtshandelingen, alsmede intimidatie en pesterijen (bijvoorbeeld lastercampagnes) buiten de rechtszaal meegewogen moet kunnen worden. Artikel 3:13 van het BW staat echter alleen beoordeling van de toelaatbaarheid van de inzet van een specifieke bevoegdheid toe. Daarnaast kijkt artikel 3:13 van het BW nauw naar de vraag of een bevoegdheid voor een ander doel wordt ingezet dan waar die voor bedoeld is – dat is bij SLAPPs niet altijd het geval. Zowel SLAPPs die onder de Richtlijn gedefinieerd worden als 'kennelijk ongegronde vorderingen' (*manifestly unfounded*) als 'misbruik van procesrecht' (*abusive proceedings*) kunnen deze toets halen.

Recente jurisprudentie toont ook terughoudendheid bij rechters om aan artikel 3:13 van het BW in het huidige kader toe te passen bij een beroep op SLAPP (zie daarvoor ook *NRC vs. Bunnq*). Rechters hanteren een terughoudende toetsing, waarbij intentie moeilijk te bewijzen is en gedragingen zoals intimidatie, disproportionele claims, of reeksen van procedures onvoldoende meewegen. Onder andere de 'Coalition Against SLAPPs in Europe' (CASE) en de Nederlandse anti-SLAPP-werkgroep pleiten daarom voor het wettelijk opnemen van handvatten voor de beoordeling van een SLAPP. In de memorie van toelichting wordt echter gesteld dat deze handvatten zich niet goed lenen voor opname in het wetsvoorstel. Vanwege het gebrek aan SLAPP-gerelateerde beoordelingscriteria en de

datum 2 juli 2026

blad 6

terughoudende toetsing in het kader van artikel 3:13 BW is niet gegarandeerd dat het SLAPP-doelwit beschermd wordt in de zin van artikel 11 Richtlijn.¹⁴¹⁵

Voorts betreffen verreweg de meeste SLAPP-procedures of dreigementen die nu al spelen in Nederland, nationale kwesties. Dit is in heel Europa het geval (volgens data van CASE is slechts 8.5% van de zaken grensoverschrijdend).¹⁶ De Europese Commissie en de Raad van Europa moedigen, zoals het kabinet onderschrijft in de MvT, lidstaten daarom aan om SLAPP-waarborgen ook op puur nationale casussen van toepassing te laten zijn. In navolging daarvan hebben onder andere Frankrijk, België, en Polen in de implementatiewetten gekozen voor nationale toepassing van SLAPP-waarborgen. Zonder nationale toepassing dreigen de nieuwe waarborgen niet alleen doel te missen, maar kan er ook een ongelijke rechtspositie ontstaan bij gelijke gevallen (waarbij het enige verschil het grensoverschrijdende karakter is). Dat staat op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel. Bovendien ontstaat, nu meerdere Europese (buur)landen wél voor nationale toepassing kiezen, het risico dat Nederland een extra aantrekkelijke jurisdictie wordt voor partijen die SLAPP-zaken initiëren. Tot slot duidt recente rechtspraak er niet op dat, zoals het kabinet veronderstelt, het geldende recht ook in nationale gevallen tot toepassing van de waarborgen uit de richtlijn kan leiden. Zo stelde de rechter recent in dezelfde *NRC v. Bunq* zaak waarin beroep werd gedaan op richtlijnconforme interpretatie²: *De richtlijn is nog niet (voldoende) omgezet in Nederlandse wetgeving en is bovendien alleen van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen. Niet gesteld of gebleken is dat deze zaak grensoverschrijdende gevolgen heeft.*

Ook blijkt uit recente jurisprudentie¹⁷ dat rechters in de richtlijn de lezing van de regering, uiteengezet in de memorie van toelichting, alsmede die van de adviescommissie burgerlijk procesrecht, niet delen wat betreft het al volstaan van het geldend recht. Dat blijkt bijvoorbeeld uit *Greenpeace vs. Energy Transfer*, uitspraak op datum 03-06-2026. In de uitspraak concludeert de rechtbank: 'de SLAPP Richtlijn in deze zaak geen toepassing kan vinden en ook niet via richtlijnconforme interpretatie een rol kan spelen, terwijl evenmin kan worden aangenomen dat artikel 17 van de SLAPP Richtlijn al geldend recht is in Nederland'. De uitspraak is, als een van de eerste procedures waarin expliciet een beroep gedaan is op een artikel uit de richtlijn, een duidelijk signaal dat de lezing dat het geldende recht volstaat, niet klopt. Het is, gezien de analoge redenering met betrekking tot de andere onderdelen (zoals vroegtijdige afwijzing) uit de memorie van toelichting, aannemelijk dat een vergelijkbare redenering zal volgen met betrekking tot de andere onderdelen van de richtlijn, hetgeen zorgen oproept over toekomstige procedures en een eventuele toekomstige beoordeling in Luxemburg.

Het voorliggend amendement introduceert daarom een aparte bepaling in het Burgerlijk Wetboek die specifiek ziet op SLAPP-indicatoren die in de Richtlijn genoemd worden. Deze aanvulling vergroot volgens indieners rechtszekerheid, verlaagt de drempel voor bescherming vanwege heldere criteria en biedt rechters concrete handvatten om SLAPPs te herkennen. Hiermee wordt het wetsvoorstel beter toepasbaar, en wordt een belangrijke lacune in het wetsvoorstel en de rechtsbescherming bij SLAPP-zaken gedicht. Daarnaast biedt het expliciet verwijzen naar de richtlijn – en daarmee naar de criteria voor het beoordelen van een SLAPP, inclus de wetshistorie en toelichting die de Richtlijn daarmee biedt. Dit geeft de Nederlandse rechtspraak de nodige aanknopingspunten om jurisprudentie op te ontwikkelen.

Ingetrokken.

Artikel I, onderdeel A

10 (Sneller en Abdi) over het bereik van het wetsvoorstel niet beperken tot grensoverschrijdende gevallen

¹⁴ 'Het tekortschietende Nederlandse wetsvoorstel implementatie anti-SLAPP-richtlijn', Birgit van Houtert, NJB 2025.

¹⁵ Rb. Gelderland 1 september 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:7700.

¹⁶ Coalition Against SLAPPs in Europe (CASE), 2025 Report 'Democracy in the Dock', p. 20, via <https://www.the-case.eu/wp-content/uploads/2026/01/CASE-2025-Report-layoutted-vf.pdf>

¹⁷ Rb. Amsterdam 3 juni 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461.

datum 2 juli 2026

blad 7

De Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie' (anti-SLAPP richtlijn) schrijft voor dat rechters in grensoverschrijdende zaken de mogelijkheid moeten krijgen om van eisers zekerheidsstelling te verlangen voor proceskosten en schadevergoeding. Zekerheidsstelling is een cruciale waarborg: het voorkomt dat financieel sterke partijen misbruik maken van de rechtsgang om kritische stemmen langdurig in procedures te betrekken. In veel zaken gaat de dreiging al uit van de kosten die zo'n procedure met zich meebrengt.

Voorts betreffen verreweg de meeste SLAPP-procedures of dreigementen die nu al spelen in Nederland, nationale kwesties. Dit is in heel Europa het geval (volgens data van CASE is slechts 8.5% van de zaken grensoverschrijdend)¹⁸. De Europese Commissie en de Raad van Europa moedigen, zoals het kabinet onderschrijft in de memorie van toelichting, lidstaten daarom aan om SLAPP-waarborgen ook op puur nationale casussen van toepassing te laten zijn. In navolging daarvan hebben onder andere Frankrijk, België, en Polen in de implementatiewetten gekozen voor nationale toepassing van SLAPP-waarborgen. Zonder nationale toepassing dreigen de nieuwe waarborgen niet alleen doel te missen, maar kan er ook een ongelijke rechtspositie ontstaan bij gelijke gevallen (waarbij het enige verschil het grensoverschrijdende karakter is). Dat staat op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel. Bovendien ontstaat, nu meerdere Europese (buur)landen wél voor nationale toepassing kiezen, het risico dat Nederland een extra aantrekkelijke jurisdictie wordt voor partijen die SLAPP-zaken initiëren. Tot slot duidt recente rechtspraak er niet op dat, zoals het kabinet veronderstelt, het geldende recht ook in nationale gevallen tot toepassing van de waarborgen uit de richtlijn kan leiden. Zo stelde de rechter recent in een zaak waarin beroep werd gedaan op richtlijnconforme interpretatie¹⁹: *De richtlijn is nog niet (voldoende) omgezet in Nederlandse wetgeving en is bovendien alleen van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen. Niet gesteld of gebleken is dat deze zaak grensoverschrijdende gevolgen heeft.*

Ook blijkt uit recente jurisprudentie²⁰ dat rechters in de richtlijn de lezing van de regering, uiteengezet in de memorie van toelichting, alsmede die van de adviescommissie burgerlijk procesrecht, niet delen wat betreft het al volstaan van het geldend recht. Dat blijkt bijvoorbeeld uit *Greenpeace vs. Energy Transfer*, uitspraak op datum 03-06-2026. In de uitspraak concludeert de rechtbank: *'de SLAPP Richtlijn in deze zaak geen toepassing kan vinden en ook niet via richtlijnconforme interpretatie een rol kan spelen, terwijl evenmin kan worden aangenomen dat artikel 17 van de SLAPP Richtlijn al geldend recht is in Nederland'*. De uitspraak is, als een van de eerste procedures waarin expliciet een beroep gedaan is op een artikel uit de richtlijn, een duidelijk signaal dat de lezing dat het geldende recht volstaat, niet klopt. Het is, gezien de analoge redenering met betrekking tot de andere onderdelen (zoals vroegtijdige afwijzing) uit de memorie van toelichting, aannemelijk dat een vergelijkbare redenering zal volgen met betrekking tot de andere onderdelen van de richtlijn, hetgeen zorgen oproept over toekomstige procedures en een eventuele toekomstige beoordeling in Luxemburg.

Dit amendement neemt het risico op rechtsongelijkheid bij implementatie weg, en verzekert de brede effectiviteit en toepasbaarheid van het wetsvoorstel. Het 'verbod op nationale kop' staat hierbij niet in de weg voor implementatie voor niet-grensoverschrijdende gevallen, wanneer anders een ongelijke rechtspositie ontstaat voor gelijke gevallen. Met het amendement zorgen indieners ervoor dat deze gelijke rechtspositie ongeacht (niet-)grensoverschrijdend karakter gelijk met de implementatie van richtlijn is geregeld. Dit is in lijn met een eerdere omzetting van een Europese richtlijn naar Europees recht, zoals aangehaald in de Handleiding Wetgeving en Europa van het Kenniscentrum voor beleid en regelgeving. De handleiding haalt het voorbeeld van het

¹⁸ Coalition Against SLAPPs in Europe (CASE), 2025 Report 'Democracy in the Dock', p. 20, via <https://www.the-case.eu/wp-content/uploads/2026/01/CASE-2025-Report-layoutted-vf.pdf>

¹⁹ Rb. Gelderland 1 september 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:7700.

²⁰ Rb. Amsterdam 3 juni 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461.

datum 2 juli 2026

blad 8

Europese verbod op tabaksreclame bij evenementen aan: het is in de praktijk lastig om per evenement na te gaan of er sprake is van een evenement met grensoverschrijdend karakter, en daarom voor de goede uitvoering van Europese regels, niet wenselijk om het bereik van het wetsvoorstel te beperken tot grensoverschrijdende gevallen.

Ingetrokken.

Invoeging onderdeel 0A

11 (Abdi) over de rechtsmacht van de Nederlandse rechter bij SLAPP-zaken

In tegenstelling tot hetgeen in de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2024/25, 36731, nr. 3, p. 16-17) wordt gesteld, volstaat de huidige bevoegdheidsgrond in artikel 6, sub e, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) ("indien het schadebrengende feit zich in Nederland heeft voorgedaan of zich kan voordoen") niet om te voldoen aan de waarborg in artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") (de Richtlijn). Artikel 6, sub e, Rv heeft zowel betrekking op de plaats waar de schadeveroorzakende gebeurtenis zich heeft voorgedaan als op de plaats waar de directe schade is ingetreden. Uit de rechtspraak blijkt dat de woonplaats van de benadeelde op zichzelf niet voldoende is voor de bevoegdheid van de Nederlandse rechter op grond van de plaats waar de directe schade is ingetreden, en dat sprake moet zijn van bijkomende omstandigheden.²¹ In de memorie van toelichting wordt echter gesteld dat het voor de hand ligt dat de immateriële schade die het SLAPP-doelwit lijdt direct intreedt in diens woonplaats in Nederland.²² De memorie van toelichting erkent wel dat voor zuiver financiële schade bijkomende omstandigheden vereist zijn naast de plaats van de bankrekening in de woonplaats van de benadeelde. Volgens de memorie van toelichting kunnen dergelijke omstandigheden bijvoorbeeld zijn dat de deelname aan het publieke debat vanuit de woonplaats van het SLAPP-doelwit heeft plaatsgevonden, of dat het SLAPP-doelwit nooit fysiek aanwezig is geweest in het land waar de SLAPP-procedure aanhangig is gemaakt.²³

Het vereiste dat voor de bevoegdheid van de Nederlandse rechter sprake moet zijn van bijkomende omstandigheden, naast de woonplaats of plaats van vestiging van het SLAPP-doelwit in Nederland, volgt echter niet uit artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn.²⁴ Een dergelijk vereiste kan ertoe leiden dat SLAPP-doelwitten geen effectieve toegang tot de Nederlandse rechter hebben en ondermijnt daarmee de door de richtlijn beoogde bescherming. In lijn met recente Nederlandse rechtspraak dient geconcludeerd te worden dat de MvT ten onrechte stelt dat artikel 17 lid 1 anti-SLAPP-Richtlijn geen implementatie behoeft.²⁵ Zoals blijkt uit overweging 44 van de Richtlijn, bevat artikel 17 lid 1 een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond die als *lex specialis* voorrang heeft boven bestaande bevoegdheidsregels, zoals artikel 7 lid 2 Brussel I bis Verordening en artikel 6, sub e, Rv.²⁶

In de implementatiediscussies in verschillende EU-lidstaten wordt benadrukt dat artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn een duidelijke en zelfstandige bevoegdheidsgrond vereist, teneinde te voorkomen dat slachtoffers van procedures in derde landen geen effectieve

²¹ Birgit van Houtert, 'The Anti-SLAPP Directive in the context of EU and Dutch private international law: improvements and (remaining) challenges to protect SLAPP targets', *Nederlands Internationaal Privaatrecht* 2024, afl. 4, p. 669.

²² HvJ EU 16 juni 2016, *Universal Music International Holding BV tegen Michael Tétéreault Schilling e.a.*, C-12/15, ECLI:EU:C:2016:449, r.o. 38-40.

²³ Kamerstukken II 2024/25, 36731, nr. 3, p. 17.

²⁴ Rechtbank Amsterdam 3 juni 2026, *Stichting Greenpeace Council tegen Energy Transfer LP e.a.*, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461, r.o. 4.10.

²⁵ Rechtbank Amsterdam 3 juni 2026, *Stichting Greenpeace Council tegen Energy Transfer LP e.a.*, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461, r.o. 4.9.

²⁶ Rechtbank Amsterdam 3 juni 2026, *Stichting Greenpeace Council tegen Energy Transfer LP e.a.*, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461, r.o. 4.9.

datum 2 juli 2026

blad 9

toegang tot de rechter hebben.²⁷ In de implementatiewetgeving van verschillende EU-lidstaten die reeds een wetsvoorstel of wet hebben gepubliceerd, is artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn dan ook opgenomen als een specifieke bevoegdheidsgrond.²⁸

Ingetrokken.

---

²⁷ Volgens het rechtsvergelijkend onderzoek verricht door de "European Association of Private International Law Working Group on Anti-SLAPP Directive Transpositions". <https://eapil.org/what-we-do/working-groups/group-on-anti-slapp-directive-transpositions/> Zie Birgit van Houtert en Marco Pasqua, 'Challenges in the Anti-SLAPP Directive Transpositions at the 7 May 2026 Deadline', EAPIL Blog, 7 mei 2026. <https://eapil.org/2026/05/07/challenges-in-the-anti-slapp-directive-transpositions-at-the-7-may-2026-deadline/>

²⁸ Zie de definitieve implementatiewetten van België, Cyprus, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië, en Sweden (zie links naar implementatiewetten van deze EU-landen, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/NIM/?uri=CELEX:32024L1069> Voor België, zie https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_wet/article.pl?language=nl&sum_date=&pd_search=2026-06-12&numac_search=2026004263&page=1&lg_txt=N&caller=list&2026004263=5&trier=afkondiging&dt=WET&ddd=2026-05-30&ddf=2026-05-30&nl=n&choix1=en&choix2=en) Zie ook implementatiewetsvoorstellen van onder meer Spanje, Bulgarije. (Voor links naar deze implementatiewetsvoorstellen, zie <https://eapil.org/2026/05/07/status-of-the-anti-slapp-directive-transpositions-at-the-7-may-2026-deadline/>).